

Maranathakerk 1 mei 2022 'Misericordia Domini' Lucas 24: 36-48

Gemeente van Jezus Christus.

terwijl zij met elkaar spreken, over wat met Jezus is gebeurd, staat Hij zelf in hun midden. Lijfelijk, werkelijk, nabij.

Ze zien hem, maar zien Hem ook niet. Tot zeven maal toe beschrijft de evangelist hun angst en verwarring, afweer, dit kan niet waar zijn. Stapsgewijs legt de opgestane Jezus contact met hen. Kijk mijn handen en mijn voeten. Anders dan we automatisch invullen zegt Hij niet: kijk naar de wonden in mijn handen en voeten. Dat kennen we uit het Johannesevangelie, waar Thomas lijfelijk de wonden in de handen en in de zijde van Jezus mag voelen. Dit beeld van Christus, met de wonden in handen en voeten en zijde waarmee Hij zich na zijn opstanding aan zijn leerlingen kenbaar maakt, is het iconische beeld van Hem geworden.

Maar de andere evangelisten, Mattheus, Marcus en Lucas, noemen de zijde van Christus niet, en ook niet de wonden in zijn handen, en voeten. Evangelist Lucas, laten we op hem verder nu onze aandacht richten, noemt de handen en de voeten die de opgestane Heer zijn leerlingen laat zien, maar niet de wonden. Van dat plaatje mogen we ons, nu we Lucas lezen, even losmaken. Handen en voeten. Geen geestverschijning. Een spook heeft geen voeten. Jezus toont niet zijn verwondingen, Hij toont zijn tastbaarheid, zijn voeten op de aarde, zijn werkelijkheid. Daar gaat het nu om. Dat Jezus zich niet kenbaar maakt door zijn verwondingen betekent voor de lezing van vandaag dat we ons echt los moeten maken, niet alleen van dat bekende plaatje, maar ook van de dogmatiek, de kerkelijke leer, die daarmee verbonden is. Het verzoenend lijden van Christus voor onze zonden is voor menigeen een blokkade geworden, een reden om niet meer in de kerk te willen zijn. Maar de Bijbel heeft niet één versie van sterven en opstanding van Christus. Zoals de leerlingen met elkaar aan het praten waren, zo is de Bijbel. Een boek waarin de weerslag is opgeschreven van de talloze gesprekken die zijn gevoerd, sindsdien, en tot op de dag van vandaag, van mensen die proberen te begrijpen wat zich niet begrijpen laat. Wanneer we het Johannes evangelie lezen, of een van de Paulusbrieven, of het boek Openbaring, steeds zien we andere invalshoeken om te duiden waarom deze mens van God niet van boven geholpen werd, en, zoals het altijd gaat, op de hoop werd gegooid van al die anderen die door mensenhanden op gruwelijke wijze aan hun einde zijn gebracht.

Over déze dingen spreken ze, heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees na het relaas van de Emmausgangers over wat hen onderweg was overkomen. De Heer was

daar en zij hebben hem herkend aan zijn handen toen Hij het brood met hen brak. Nu staat Hij hier in hun midden en eet Hij ook nog vis, als herinnering aan en herkenning van de maaltijden met brood en vis die Hij vierde met velen.

Niet zijn verwondingen, niet de gedachten over verzoenend lijden staan hier centraal, maar allereerst de tastbaarheid, de werkelijkheid van zijn aanwezigheid, waar mensen op reageren met schrik en ontredde, en een hart waarin de gedachten zich verzetten tegen wat men ziet. De 'overleggingen van het hart'.

Met schrik begon het Lukasevangelie. Zacharias schrok van de engel des Heren die hij plotseling naast zich gewaar werd in de tempel. En Simeon benoemt al de mensenharten vol overleggingen, wanneer hij in de tempel het kind van Maria herkent als degene die 'de overleggingen in het hart van velen aan het licht zal brengen'. Lucas de evangelist legt dit soort woordverbindingen tussen begin en een eind niet voor niets. Hij moedigt ons aan niet in wat er rondmaakt in je binnenste te blijven hangen, niet bij voorbaar in de afweer te schieten, in je standaardreactie, maar om de dingen te overwegen van begin tot het eind. Zet het op een rij, overweeg het rustig, vanaf het begin, en nog verder terug, begin bij de boeken van de wet van Mozes, de profeten, en de geschriften, hier aangeduid als de psalmen, en zie in: Met Jezus, deze mens van God, kon het niet anders gaan dan zo.

Hét signaal daartoe zit in die twee woorden waarmee de opgestane Jezus zijn leerlingen uitzendt: bekering en vergeving van zonden. Hoe belast ook die termen voor menigeen zijn, laten we samen met Lucas de dingen van begin tot eind te volgen.

Bekering, en vergeving van zonden, ook die woorden horen we al in het begin van het Evangelie, in de lofzang van Zacharias. Ze vormen een verbindingsboog van het begin tot het eind. Terugkijkend vanaf het begin zien we ook hoe het woord van Simeon in de tempel over wat er omgaat in het hart van velen, als spoedig werkelijkheid werd. Het gebeurt wanneer Jezus voor het eerst in eigen woorden, op eigen gezag, over een mens 'vergeving van zonden' uitspreekt. Dat gebeurt wanneer Farizeen en schriftgeleerden vanuit Jeruzalem en en Judea zijn gekomen. Jezus spreekt deze woorden wanneer een paar mannen een verlamde man via het dak in het midden van wie daar waren voor de voeten van Jezus legden. De man was verlamd, naar lichaam en naar geest. Jezus spreekt tot hem: 'je zonden zijn je vergeven'. Dat moment wordt gelijk ook de eerste krachtmeting met de schriftgeleerden uit Jeruzalem. Aan het licht komt wat er in hun hart omgaat. Want dán al valt uit hun mond het woord blasfemie, godslastering, de storm is losgebroken, de dreiging begonnen die tot zijn kruisdood zal

leiden. Stapsgewijs laat de evangelist nu, aan het eind van het evangelie, zien hoe de opgestane Jezus contact maakt, lijfelijk werkelijk, hoe Jezus in herinnering brengt hoe het begon. Het staat in de Schriften horen degenen die daar zijn de Opgestane zeggen, zoals Hij dat ook al voor zijn sterven heeft gezegd: het zal over bekering en vergeving van zonden gaan, en mensen zullen het niet willen horen. Zo staat het in het boek van Jesaja, over de knecht van de Heer, geteisterd door mensen. Zo zal het ook met Jezus gaan. Vergeving van zonden: ook dat heeft Jezus van de profeet Jesaja. vergeving dat is mensen losmaken. Een mens verlamd naar lichaam en geest zeggen: waardig ben jij tot leven. Tot een vrouw kromgetrokken: dochter van Abraham, ben jij.

En bekering? Dat is het wonder dat gebeurt wanneer een mens het aandurft zichzelf onder ogen te zien. Blijdschap zal er zijn in de hemel over het ene schaap van de honderd, dat ene muntstukje, de zoon die tot bezinning komt. Bekering. Het woord dat er staat is zoiets als anders gaan denken. Het gebeurt allereerst in je geest. Het is een wonder, een mens komt vrij en de hemel heeft daar blijdschap om Bekering en vergeving. Van begin af aan op de weg van Jezus ging het dáarover, en van begin af aan was er dat andere woord: Godslastering, het oordeel waaraan Hij is gekruisigd. Zichtbaar, is aan het licht gebracht wat er in mensen omgaat. Grimmig is het oordeel: op aarde worden geen zonden vergeven.

Maar daar staat Hij in hun midden. Tastbaar, lijfelijk. Over bekering moet het gaan, bekering van je denken, zodat je de boodschap van losmaking kan horen. Over jezelf en over anderen. Wat gaat dat doen met hoe wij elkaar, de volken, zullen bezien? Hij ziet en benoemt wat in ons omgaat. Wie zijn oude denken loslaat, wordt gedoopt met blijdschap uit de hemel. Dit is de hoop, dat mensen, volken, naar het woord van Jezus, tot nieuw denken in staat zijn. De oorlog, de oorlogen, die we nu zien worden op het slagveld uitgevochten maar zijn voor alles een gevecht om de geest van mensen. Zelfs het vieren van Pasen brengt mensen niet zomaar op andere gedachten. Van die gedachten van óns blijft Hij vrij. Al zingen, bidden, preken, propaganderen we alles bij elkaar Hij is niet van jou of van mij, en brengt aan het licht wat in ons omgaat. Amen

Den Haag, Erika van Gernerden